

Sygn. akt I C 768/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący: Sędzia Dorota Słowik

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2022 r. w Tczewie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.

przeciwko T. J.

o zapłatę

1. powództwo oddała,

2. zasądza od powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. na rzecz pozwanego T. J. kwotę 3.634 zł (trzy tysiące sześćset trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 768/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 czerwca 2021 r. powód (...) Bank S.A. z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. J. kwoty 13.746,27 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 13.207,02 zł. od dnia 11 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 489,35 zł. od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, iż pozwany zawarł z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę kredytu nr (...). Pozwany zobowiązał się spłacić kredyt do dnia 26 czerwca 2018 r. w comiesięcznych ratach. Do dnia dzisiejszego należność wynikająca z kredytu nie została w całości spłacona. W związku z naruszeniem warunków umowy – brak spłat bank wypowiedział umowę, po okresie wypowiedzenia w dniu 27 listopada 2020 r. całe zobowiązanie zostało postawione w stan natychmiastowej wykonalności. Pozwany nie dokonał żadnej spłaty w tym zakresie. Przed wytoczeniem powództwa strona powodowa kilkakrotnie podejmowała próby zmierzające do polubownego i pozasądowego rozwiązania sporu.

Na kwotę dochodzoną pozwem składa się kwota:

- 13.207,02 zł. – kwota kapitału, która została wyliczona na dzień sporządzenia pozwu, mając na uwadze wszelkie dokonane przez pozwanego wpłaty wraz z odsetkami (odsetki karne do dnia 10 grudnia 2020 r., które zostały wyliczone kwotowo i wskazane w pozwie,

- 489, 35 zł. – suma odsetek umownych i karnych wyliczona na dzień sporządzenia pozwu tj. 12.10.2020 r. wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie,

- 49,90 – kwity opłaty za pakiet usług bankowych w wysokości 4,99 zł. miesięcznie za okres trwania umowy, wynikająca z treści umowy, na którą to opłatę pozwany wyraził zgodę.

Powód wskazał, iż wpłaty dokonane przez pozwanego zostały szczegółowo wykazane wraz z rozksięgowaniem w tabeli Zestawienie wpłat. Powód wniósł o zasądzenie dalszych odsetek karnych w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w stosunku rocznym, które zastrzeżono w umowie.

Nakazem zapłaty wydanym 28 stycznia 2021 r. przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2021 r, Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie odrzucił wniosek pozwanego T. J. o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 28 stycznia 2021 r. w postępowaniu upominawczym, nadto wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu i utraty mocy nakazu zapłaty z 28 stycznia 2021 r. Sąd umorzył postępowanie oraz stwierdził, że każda ze stron ponosi koszty procesu związane z swym udziałem w sprawie.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o zobowiązanie powoda do przedstawienia szczegółowego wyliczenia dochodzonego pozwem roszczenia ze wskazaniem, jakie kwoty i z jakich tytułów składają się na kwotę objętą żądaniem pozwu, a w przypadku dochodzonych odsetek – od jakich kwot, za jakie okresy i w jakiej wysokości są one naliczone oraz według jakiej konkretnie kwoty stopy procentowej celem wykazania wysokości roszczenia. Nadto o zobowiązanie powoda do przedstawienia szczegółowego rozliczenia wpłat pozwanego, ze wskazaniem na poczet, jakich należności powód zaliczał te wpłaty celem weryfikacji roszczenia. Pozwany wniósł o zobowiązanie powoda do przedstawienia rozliczenia prowizji w wysokości 507,60 zł. i wskazania, jakie faktycznie koszty związane z udzieleniem kredytu pokrył z tej opłaty celem wykazania zasadności pobrania przez powoda prowizji w wysokości określonej w umowie oraz niedozwolonego charakteru zapisu umownego ustanawiającego prowizję.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powództwo jest w całości niezasadne, albowiem powód nie wykazał faktu zawarcia umowy kredytowej z pozwanym, nie wykazał konsolidacji oraz podniósł brak przekazania na rzecz pozwanego całej kwoty kredytu. Pozwany podniósł nadto zarzut stosowania przez pozwanego niedozwolonych klauzul umownych i zarzut przedwczesności powództwa. Pozwany podkreślił, że przedłożony przez powoda materiał dowodowy nie daje podstaw do stwierdzenia istnienia wierzytelności i jej wysokości. Powód przedłożył jedynie dokumenty prywatne, które pozwany kwestionuje. Powód nie przedstawił żadnych dowodów na przekazanie pozwanemu jakichkolwiek środków. Powód dla wykazania roszczenia przedłożył jedynie wydruk umowy, który nie jest opatrzony podpisem pozwanego, choć wyraźnie znajduje się tam miejsce dla złożenia własnoręcznego podpisu. Brak podpisu wskazuje, że pozwany takiej umowy na takich warunkach nie zawarł. Pozwany zakwestionował fakt zawarcia umowy oraz podniósł zarzut braku legitymacji powoda do dochodzenia roszczenia. Pozwany podkreślił, że powód nie wykazał, aby pozwany w jakikolwiek sposób zaakceptował warunki umowy w tym także przy zawarciu umowy z pomocą środków elektronicznych na odległość. Powód nie wykazał, aby pozwany dokonał jakikolwiek czynności rejestrujących oraz weryfikujących prowadzących do zawarcia umowy kredytu konsumenckiego na odległość. W ocenie pozwanego dowodem na złożenie woli zawarcia kredytu nie może być wydruk z poczty elektronicznej. Przedmiotowy wykaz stanowi jedynie oświadczenie prywatne opracowane przez powoda – nie potwierdza faktycznego wysłania dokumentów pożyczkowych. Stanowi jedynie opis działań powoda, nie obejmuje natomiast żadnej wiadomości pozwanego w tym zawierającej wniosek o udzielenie kredytu lub zgodę na związanie treścią umowy ki jej zaakceptowania. Pozwany podnosił, iż powód w żaden sposób nie wykazał, że pozwanemu została przekazana kwota kredytu. Nadto podnosił, że niedopuszczalne jest „przeniesienie” na rzecz pożyczkobiorcy sum pieniężnych, których nigdy on nie otrzymuje, a które automatycznie zostają zaliczona na poczet związanych pożyczka kosztów, albowiem jest to sprzeczne z naturą umowy pożyczki. W przedłożonej umowie do kwoty kapitału doliczono kwoty 3.175 zł. z tytułu prowizji oraz 5.774,42 z tytułu ubezpieczenia. Pozwany podnosił zarzut braku ekwiwalentności świadczeń, nie wykazano bowiem zasadności obciążenia pozwanego kosztami prowizji i

ubezpieczenia. Powód nie wykazał jakie czynności podejmowane przez powoda względem pozwanego miałyby uzasadniać obciążenie go kwestionowaną prowizją. Nadto w ocenie pozwanego zapisy umowy w tym zakresie stanowią klauzule niedozwolone. Opłaty w wysokościach wskazanych w umowie w ocenie pozwanego zmierzają do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Nadto powód nalicza odsetki nie tylko od kwoty rzekomo udzielonego kredytu, ale kwoty powiększonej o wskazane wyższej koszty, a zatem odsetki te są zawyżone jako naliczane od opłat nienależnych.

Pozwany wskazał, że przedłożona przez powoda umowa nie spełnia wymogów określonych w art. 30 ust. 1. pkt. 4, 10 i 15 ustawy o kredycie konsumenckim, bowiem w umowie nie określono prawidłowo całkowitej kwoty kredytu, a także kwoty rzeczywistej udzielonego kredytu. Niespełnienie tych wymogów skutkuje sankcją określoną w art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim czyli tzw. sankcją kredytu darmowego.

Pozwany zakwestionował wymagalność roszczenia dochodzonego przez powoda i podniósł zarzut przedwczesności powództwa, zdaniem pozwanego powód nie wykazał, że wezwał pozwanego do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy, przedstawił jedynie niepodpisany wydruk wezwania. Nie przedstawił nadto podpisanego wypowiedzenia umowy, a jedynie jakiś wydruk. Nie może zatem być mowy o skutecznym wypowiedzeniu umowy. Nie można mówić o złożeniu przez bank oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, skoro nie wiadomo, kto w imieniu banku oświadczenia takie złożył i czy był do tej czynności należycie umocowany. Na koniec pozwany podniósł, że dokonywane przez niego wpłaty winny zostać księgowane na poczet spłaty rzeczywiście udzielonego kapitału kredytu, a nie nienależnych opłat, czy też nieuprawnionej kompensacji.

Pismem z dnia 3 lutego 2022 r. powód podtrzymał w całości żądanie pozwu i powtórzył okoliczności wskazane w pozwie, wniósł o pominięcie wszystkich przedstawionych w piśmie pozwanego dowodów albowiem nie zostały one powołane w sprzecznie od nakazu zapłaty. Nadto powód wskazał, że nie wyraża zgody na rozłożenie zadłużenia na raty, odroczenie terminu spłaty, umorzenie długu, jak również nie wyraża zgody na skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego i zawarcia ugody. Powód wskazał, iż wysokość należności pozwanego wynika z treści pozwu i zestawienia wpłat. Pozwany nie wykazał, aby miały one inną wysokość niż wskazane w pozwie, skoro pozwany kwestionował powyższe wyliczenia winien wykazać ich wysokość.

Powód udzielił pozwanemu kredytu na kwotę 32.404,14 zł obejmującą:

- środki przeznaczone na cele konsumpcyjne – 20.000 zł,
- środki przeznaczone na spłatę zadłużenia z tytułu umowy nr (...) – 3.454,12 zł,
- wysokość prowizji – 3.175,60 zł,
- ubezpieczenie 5.774,42 zł.

Kwota podana w pozwie wynika z pomniejszenia kwoty udzielanego kredytu o dokonane wpłaty (32.404,14- 19.197,12 = 13.207,02). Pozwany powtórzył, że kwota odsetek wskazana w pozwie (489,35 zł) stanowi sumę odsetek umownych i karnych należnych powodowi na dzień sporządzenia pozwu, szczegółowe wyliczenie przez system bankowy stanowi załącznik do pozwu. Powód podkreślił, że do pozwu załączył oryginał umowy jak i szczegółowy wykaz należności. W ocenie powoda w tym zakresie polemika pozwanego nie znajduje uzasadnienia w zgromadzonym materiale dowodowym. Powód wskazał, że on wykazał, że została zawarta umowa kredytu, zaś pozwany winien wykazać spłatę wynikającej z umowy należności, czego pozwany nie uczynił. Powód wskazał nadto, że naliczona prowizja stanowi wynagrodzenie banku za czynności bankowe ale również inne czynności niż czynności bankowe.

Powód podkreślił, iż żaden z przepisów prawa nie wskazuje, aby kopie dokumentów, czy oddruki nie miały mocy dowodowej, stanowią one inny środek dowodowy (art.. 309 k.p.c.). Powód wskazał, że pozwany zawarł umowę z bankiem za pośrednictwem sieci internetowej bez jednoczesnej obecności stron. Powód oświadczył, że kwota przelewu w wysokości 20.000 zł została przekazana na konto umowy dnia 26 sierpnia 2018 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Bank dokonał wydruku umowy o Kredyt gotówkowy plus numer (...), jako datę zawarcia umowy wskazano 26 sierpnia 2018 r. W treści umowy wskazano, że kredytobiorcy udzielono kredytu w kwocie 32.404,14 zł., kwota ta obejmuje środki przeznaczone na cele konsumpcyjne w kwocie 20.000 zł, środki na spłatę zobowiązań finansowych kredytobiorcy wobec banku w kwocie 3.454,12 zł., środki przeznaczone na sfinansowanie składki ubezpieczenia na życie w kwocie 5.774,42 zł, środki na sfinansowanie prowizji Banku za udzielenie kredytu w kwocie 3.175,60 zł. Kredyt miał zostać spłacony w 36 ratach do dnia 15 każdego miesiąca.

(dowód: wydruk umowy kredytu gotówkowego – k. 12-13v)

23 sierpnia 2019 r. Bank wystawił pismo – informację o braku spłaty. 26 listopada 2019 r. Bank wystawił pismo – informację o braku spłaty. 20 marca 2020 r. wystawiono pismo – informacja o współpracy z biurem informacji kredytowej. W dniach 31 marca 2020 r., 14 kwietnia 2020 r., 30 lipca 2020 r., 10 sierpnia 2020 r. bank sporządził pisma - wezwania do zapłaty, kierowane do T. J.. W dniu 22 września 2020 r. sporządzono pismo – ostateczne wezwania do zapłaty. Dnia 16 października 2020 r. sporządzono pismo – oświadczenie o wypowiedzeniu umowy numer (...), skierowane do T. J.. Dnia 1 grudnia 2020 r. sporządzono pismo – zawiadomienie o windykacji terenowej.

(Dowód: pismo z 23.08.2019 r. – k. 19; pismo z 26.11.2019 r. – k. 20; pismo z 20.03.2020 r. – k. 21, wezwania do zapłaty – k. 22-25; ostateczne wezwanie do zapłaty –k. 26, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy –k. 27; pismo z 02.12.2020 r. –k. 29).

Sąd zważył co następuje:

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd wykorzystał zgromadzone w aktach sprawy dokumenty, pozwany kwestionował wartość dowodową ww. dokumentów, niemniej jednak stanowią one dowód tego, że zostały sporządzone przez powoda. Nie stanowią one natomiast podstawy do ustalenia, że między stronami została zawarta umowa określonej treści, że pozwany przyjął na siebie określone zobowiązanie. Słuszność ma bowiem pozwany, że umowa nie została przez niego podpisana, nie jest to ani oryginał, ani poświadczona za zgodność kserokopia, nadto z żadnych przedstawionych przez powoda dowodów nie wynika, aby umowę zawarto na odległość za pomocą internetu. Powód dla wykazania powyższego nie przedłożył miarodajnych dowodów jak choćby dotyczących weryfikacji pozwanego, rejestracji w systemie, etc.

Przechodząc do oceny prawnej powództwa należy wskazać, iż nie zasługiwało ono na uwzględnienie.

Sąd podzielił stanowisko pozwanego co do tego, że powód nie wykazał powództwa co do zasady, jak również co do wysokości.

Art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe stanowi, że przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Umowa kredytu zobowiązuje bank do udostępnienia a następnie przeniesienia własności określonych w umowie środków pieniężnych na rzecz kredytobiorcy. Z kolei obowiązkiem kredytobiorcy jest po upływie określonego terminu zwrócić bankowi otrzymane pieniądze na umówionych warunkach. W umowie kredytu należy określić terminy i sposób (w przypadku jednorazowego uruchomienia kredytu) lub termin i sposób (w razie podziału kwoty kredytu na transze) postawienia środków kredytowych do dyspozycji kredytobiorcy. Niniejsze warunki są przede wszystkim uzależnione od kwoty kredytu oraz jego przeznaczenia, np. na finansowanie bieżących płatności, na cele inwestycyjne. Środki kredytowe mogą być przekazane kredytobiorcy w gotówce albo poprzez przekazanie kredytobiorcy specjalnych blankietów kredytowych, którymi posługując się, nabywa określone towary w sieci handlowej (np. zakupy ratalne

sprzętu gospodarstwa domowego) - por. Z. Ofiarski, Prawo bankowe. Komentarz, Warszawa 2013, komentarz do art. 69.

Stosownie do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ciężar dowodu w rozumieniu cytowanego przepisu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów, albowiem po myśli art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Reguła ta nie może być pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie, gdyż w zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii, ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei na pozwanym (tak SN w wyroku z 3 października 1969 r., II PR 313/69, OSNC 1970, Nr 9, poz. 147). Należy jednak mieć na względzie, iż ciężar dowodu spoczywa na tym, kto twierdzi, a nie na tym, kto zaprzecza określonym faktom. Jest to o tyle zrozumiałe, iż nie sposób obciążać określonej strony ciężarem dowodzenia wystąpienia okoliczności negatywnych (wyrok SN z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 449/09, LEX nr 656464).

W świetle powyższego należy zauważyć, że to na powodzie spoczywał ciężar wykazania zarówno istnienia zobowiązania pozwanego jak i jego wysokości. Temu obowiązkowi powód nie sprostał, powód nie zdołał wykazać, że pozwanego łączyła umowa kredytu z powodem. Słuszność ma pozwany, że dla wykazania powyższego nie było wystarczające przedłożenie wydruku oferty umowy. Powód podkreślił co prawda, że umowę zawarto za pomocą środków na odległość, nie mniej jednak nawet wtedy, gdy umowa nie wymagała podpisu strony powód winien dołożyć staranności, aby fakt zawarcia umowy wykazać – przedłożyć choćby dowody na dokonanie przez pozwanego jakichś czynności rejestracyjnych, faktu złożenia wniosku o udzielenie kredytu, procedury weryfikacyjnej. Tymczasem powód nie wykazał żadnymi środkami dowodowymi ani tego, że pozwany złożył w ogóle wniosek o przyznanie kredytu, ani tego, że zaakceptował wygenerowaną przez bank ofertę, ani tego, że bank także dokonał akceptacji umowy, ani też tego, że umowa kredytu została uruchomiona, a kapitał pożyczki rzeczywiście wypłacony pozwanemu. Samo istnienie w systemie bankowym dokumentu stanowiącego ofertę kredytową na zindywidualizowanych warunkach nie oznacza jeszcze, że między bankiem o konsumentem zawiązał się stosunek zobowiązaniowy w postaci umowy kredytu. Jak wskazano powyżej powód w żaden sposób nie wykazał, że kwota 20.000 zł. została przekazana pozwanemu, nie są w tym zakresie wystarczające same zapewnienia o ww. okoliczności powoda, ani też przedłożenie dokumentu zatytułowanego „Dane dla umowy nr (...)” (k. 63), zawierającego określone dane dotyczące umowy oraz harmonogram spłaty. Z treści tego dokumentu nie wynika, aby dokonano przelewu określonej kwoty na konto pozwanego. Nie wynika to także z żadnego innego, przedłożonego w poczet materiału dowodowego dokumentu. Niezrozumiałe jest dla Sądu, że podmiot, który udzielił kredytu i ma pełen dostęp do wszelkiej dokumentacji z nim związanej, mimo zobowiązania do odniesienia się do zarzutów pozwanego, który kwestionuje fakt zawarcia umowy, takiej dokumentacji nie składa. Wątpliwe jest aby Bank nie miał możliwości przedłożenia dowodu wypłacenia kwoty kredytu na rzecz pozwanego, bądź dokumentacji, dotyczącej wniosku o kredyt, czy zawarcia samego kredytu. Powód w tym zakresie obowiązkowi wykazania faktu zawarcia umowy nie sprostał, zaś pozwany okoliczność tę kwestionował.

W ocenie Sądu sam brak wykazania powództwa co do zasady czynił roszczenie powoda niezasadnym, zgodzić się jednak należy z pozwanym, że powód nie wykazał w żaden sposób wysokości roszczenia, ani jak słusznie podniósł pozwany nie przedstawił wyliczeń żądanej kwoty. Powód wskazał jedynie lakonicznie, że żądana kwota jest różnicą powstała w skutek udzielonego kredytu i dokonanej przez pozwanego spłaty. Powód nie wskazał, w jaki sposób ewentualne spłaty zaliczył na poczet jakich należności.

Zasadniczo przyjęcie przez Sąd, że powód nie wykazał faktu zawarcia umowy o kredyt powoduje, że roszczenie powoda jest niezasadne i rozstrzygnięcie co do abuzywności określonych warunków umownych stało się zbędne.

Mając na uwadze powyższe, powództwo należało oddalić.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2. sentencji na podstawie art. 98 § 1, 11 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, w myśl której strona przegrywająca spór obowiązana jest ponieść te koszty. Ponieważ niniejszy spór przegrał w całości powód, Sąd zasądził od niego na rzecz pozwanego koszty procesu, na które złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł (ustalone w oparciu o § 2 pkt 5

Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.